

Examenul de bacalaureat național 2018
Proba E. d)
Filosofie

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

I. TEMA **(30 bodov)**

Pre každú z nižšie uvedených situácií napíšte na pracovný list písmeno, ktoré prislúcha správnej odpovedi. Jediný variant odpovede je správny.

1. Vzt'ahujúc sa na problematiku ľudskej prirodzenosti, Lucian Blaga uviedol, že:
 - a. Človek skôr jestvuje, nachádza sa, objaví sa vo svete a potom sa definuje
 - b. Človek jestvuje v tajomstve a pre reveláciu
 - c. Svedomie sa rodí zo vzbury
 - d. Veriaci človek verí vždy v existenciu absolútnej reality, ktorá prechádza týmto svetom
2. Morálne teórie, ktoré určujú význam konceptov *dobro* a *zlo* tvoria doménu:
 - a. estetiky
 - b. etiky
 - c. gnoseológie
 - d. epistemológie
3. Problematiku zmyslu života určuje odpoveď na otázku:
 - a. Je poznanie možné?
 - b. Čo je determinizmus?
 - c. Ktoré sú zdroje autentického poznania?
 - d. Je šťastie cieľom života?
4. Filozof, ktorý tvrdí, že ohraničenie individuálnej slobody je odôvodnené vtedy, keď má za úlohu predísť porušeniu slobody iných osôb, je:
 - a. Jean - Paul Sartre
 - b. John Stuart Mill
 - c. Platon
 - d. G.W. Friedrich Hegel
5. Človek si môže vybrať medzi dobrom a zlom vďaka svojej vlastnosti, ako je:
 - a. osoba ihneď
 - b. osoba, ktorá zužitkuje
 - c. osoba senzorická
 - d. osoba, ktorá odkladá
6. Študijnú doménu aplikovanej etiky (použitej) predstavujú:
 - a. morálne kontroverzné problémy
 - b. teória hodnôt
 - c. určovanie pôvodu konceptov *dobro* a *zlo*
 - d. aktivity uskutočnené z náklonnosti
7. Myšlienka, podľa ktorej šťastie môže byť dosiahnuté prostredníctvom racionálnej aktivity duše je špecifická etike:
 - a. utilitárnej
 - b. eudemonickéj
 - c. hedonickéj
 - d. deontologickej

8. Proceduralna spravodlivosť sa vzťahuje na:
- pridelenie nepravosti a odmenenie toho, ktorý bol poškodený
 - pridelenie vlastníctva a povinností, výhod a nevýhod
 - rozdelenie vlastníctva, povinností a výhod podľa zásluhy
 - rešpektovanie a správne použitie zákonov a uskutočnenie justície
9. Tvrdí, že čin má morálnu hodnotu iba vtedy, ak je riadený princípmi, ktoré zabezpečia potrebu a univerzálnosť:
- teleologická etika
 - hedonizmus
 - deontologická etika
 - eudemonizmus
10. Človek je považovaný za axiologický subjekt, ktorý je nositeľom a budovateľom hodnôt v:
- morálnej filozofii
 - teórii poznania
 - metafilozofii
 - sociálno - politickej filozofii

II. TÉMA

(30 bodov)

A. V ľavom stĺpci sú vymenované špecifické koncepty problematiky slobody a v pravom stĺpci sú očíslované pravdivé výroky vzťahujúce sa na ne. Napíšte na skúškový hárok správne spojenia medzi písmenami zo stĺpca zľava a číslami príslúchajúcimi stĺpcu vpravo.

a. Pozitívna sloboda	1. Predpokladá ohraňenie intervencie štátu na najnižšej úrovni.
b. Negatívna sloboda	2. Bola presadzovaná francúzskym filozofom Jean-Paul Sartre.
c. Absolútna sloboda	3. Z pôžitku vytvára najvyšší cieľ človeka.
	4. Spočíva v komunikovaní informácií alebo ideí bez zamiešania sa verejných autorít a bez toho, aby sa brali do úvahy hranice.
d. Sloboda vyjadrenia sa	5. Implikuje zvýšený zákrok štátu do spoločenského života alebo jedinca.

16 bodov

B. Argumentujte, približne desiatimi riadkami, pre a proti zákroku štátu pri zabezpečení osobnej slobody.

8 bodov

C. Uveďte príklad, pomocou ktorého vyzdvihnete význam zodpovednosti za vlastné aktivity u dorastencov.

6 bodov

III. TÉMA

(30 bodov)

A. Pozorne prečítajte nasledovný text:

Človek je unesený kreatívnym osúdom v právom zmysle; človek pre tento osúd je v stave vzdát sa – niekedy až po sebazničenie pre výhody vyrovnanosti a radosti z bezpečnosti.

(L. Blaga, *Genéza metafor a zmysel kultúry*)

Odpovedzte na nasledovné požiadavky:

- Uveďte, na základe daného textu, dve vlastnosti ľudskej prirodzenosti. **4 body**
- Napíšte približne na polovicu strany vzťah medzi pojmami *tvorivý subjekt* a *ontologická mutácia*. **10 bodov**
- Formulujte vlastný názor vzťahujúci sa na aktuálnosť filozofickej perspektívy predstavenej v danom texte. **4 body**

B. Vediať, že *forma rozdeľujúcej spravodlivosti má za kritérium zásluhu*:

- Argumentujte, približne piatimi riadkami v prospech ideí/filozofickej tézy predstavenej vo výroku. **6 bodov**
- Uveďte za pomoci konkrétneho príkladu spôsob, ktorým zásluha je aplikovaná vo výbere kandidátov v interview pri zamestnaní sa. **6 bodov**